

มาตรการ FLEGT ของสหภาพยุโรป

FLEGT เป็นแผนปฏิบัติการของสหภาพยุโรปที่ใช้เสาหลัก 3 ด้าน นิติศาสตร์ (Enforcement) รัฐศาสตร์ (Governance) และเศรษฐศาสตร์ (Trade) ในการจัดการป่าไม้ โดยแผนปฏิบัติการนี้ ประกอบด้วย 7 มาตรการหลัก ได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางเทคนิค กับประเทศผู้ผลิตไม้ (Timber Producing Countries) ในการปรับปรุงกฎหมายในประเทศให้มีความทันสมัย โปร่งใสและตอบสนองความต้องการทรัพยากรและที่ดินทำกินของประชาชนในประเทศ ความช่วยเหลือในการวางระบบการตรวจสอบและยืนยันความสอดคล้องต่อกฎหมาย (Verification System) รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการและบังคับใช้กฎหมายที่ปรับปรุงใหม่

2. การส่งเสริมการค้าไม้ถูกกฎหมาย ซึ่งจะมีการดำเนินการทั้งในประเทศผู้ผลิตผ่านข้อตกลงความร่วมมือแบบทวิภาคี (Voluntary Partnership Agreements: VPA) ซึ่งถือเป็นหัวใจของ EU FLEGT และในกลุ่มประเทศผู้นำเข้าผ่านการเจรจาในกรอบการเจรจาการค้าโลก โดยในข้อตกลง VPA ประเทศคู่เจรจากร่วมกันปรับปรุงระบบการจัดการป่าไม้ภายในประเทศ และวางระบบการตรวจสอบ/ยืนยันความสอดคล้องต่อกฎหมาย และระบบการออกใบอนุญาตไม้ที่ผ่านการยืนยันความสอดคล้องต่อกฎหมาย (Verification of legality) จากนั้นประเทศคู่เจรจา VPA กับ EU จะต้องมอบหมายหน่วยงานให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานให้ใบอนุญาต (FLEGT Licensing body) เพื่อทำการตรวจสอบและออกใบอนุญาตให้กับไม้ทั่วประเทศที่ได้รับการยืนยันความสอดคล้องต่อกฎหมาย ไม่ว่าจะไม้นั้นจะมีปลายทางที่ประเทศใด โดยสหภาพยุโรปจะใช้ FLEGT License ในการให้การอนุญาตนำเข้าสินค้า โดย EU ได้ประกาศกฎหมายใหม่ (FLEGT Licensing Scheme) เพื่อรองรับมาตรการนี้แล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 (2005) ซึ่งภายใต้กฎหมายนี้ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่ส่งออกจากประเทศคู่เจรจาที่ไม่มี FLEGT License จะถือเป็นไม้ผิดกฎหมาย และจะไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าในตลาด EU (แต่ผู้ค้ายังสามารถส่งผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีใบอนุญาตไปยังประเทศที่สาม เพื่อผลิตต่อก่อนส่งเข้าไปใน EU ได้) แต่ในทางกลับกัน VPA ไม่ได้จำกัดการนำเข้าไม้ในประเทศคู่เจรจา ไม้จากประเทศที่สามจึงสามารถส่งผ่านไปยังประเทศคู่เจรจา เพื่อติด FLEGT License ก่อนส่งต่อไปยัง EU ได้ ซึ่งในกรณีนี้ VPA กำหนดให้คู่เจรจาดังกล่าวต้องไม่ออกใบอนุญาตให้กับไม้ที่ไม่ถูกกฎหมายไม่ว่าจะมาจากประเทศใด และเพื่อให้สามารถมั่นใจในความเชื่อถือได้ของระบบการออกใบอนุญาต VPA วางกลไกการตรวจตรา (Monitoring) การทำงานของระบบโดยบุคคลที่สาม (Independent third-party monitoring organization)

3. การส่งเสริมนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยออกข้อกำหนดการจัดซื้อให้เอื้อต่อไม้ที่ได้รับการยืนยันความสอดคล้องต่อกฎหมายของประเทศผู้ผลิต และไม้ที่ได้มาจากป่าที่มีระบบการจัดการป่าอย่างยั่งยืน

4. การสนับสนุนกิจกรรมของภาคเอกชน ซึ่งเป็นมาตรการให้ทุนแก่องค์กร/เครือข่ายด้านป่าไม้ (เช่น Global Forest Trade Network: GFTN) เพื่อพัฒนาความสามารถของภาคเอกชนในประเทศผู้ผลิต ในการ

จัดการป่าไม้และปฏิบัติตามกฎหมาย การพัฒนาระบบการจัดการสายโซ่การผลิต รวมถึงการยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)

5. การให้ความมั่นใจทางการเงินและการลงทุน โดยกระตุ้นให้สถาบันการเงิน นำเอาผลประโยชน์ระยะยาว จากการค้าไม้ตามกฎหมาย รวมถึงผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ประกอบการพิจารณาการประเมินโครงการ

6. การใช้เครื่องมือทางกฎหมายที่มีอยู่หรือการพิจารณาออกกฎหมายใหม่ เพื่อสนับสนุนแผน โดยล่าสุด เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 (2010) ที่ผ่านมา EU ได้ประกาศกฎหมายฉบับใหม่ (Regulation (EU) No 995/2010) ที่รู้จักกันในนาม “Due Diligence Directive” ที่ห้ามวางตลาดไม้เถื่อนและผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากไม้เถื่อน และกำหนดให้ผู้ค้าผลิตภัณฑ์จากไม้ ต้องมีความรอบคอบและใส่ใจกับสินค้าที่ตนนำเข้าตลาด และต้องมีการประเมินความเสี่ยงจากการได้รับไม้ที่ผิดกฎหมาย และวางระบบการตรวจสอบที่มาของไม้ตามความเหมาะสม (Due Diligence System) เพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีไม้เถื่อนเล็ดลอดเข้ามาในสินค้าที่ตนนำเข้าตลาด โดยกฎหมายใหม่นี้จะมีเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2556 (2013)

7. การจัดการปัญหาการค้าไม้เถื่อนของกลุ่มติดอาวุธ (Conflict Timber) โดยสหภาพยุโรปจะกำหนดคำจำกัดความของ “Conflict Timber” ที่เข้มงวดขึ้น และเพิ่มความตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างป่าไม้กับความขัดแย้ง ในการพัฒนาโปรแกรมความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สหภาพยุโรปได้เดินทางประชาสัมพันธ์มาตรการ FLEGT อย่างกว้างขวางและได้เปิดการเจรจากับประเทศผู้ผลิตไม้ที่สำคัญทั้งในเอเชีย แอฟริกา และอเมริกาใต้ จนสามารถบรรลุข้อตกลงและมีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือทวิภาคี (Voluntary Partnership Agreement) กับประเทศผู้ส่งออกไม้ที่สำคัญแล้วหลายประเทศ และใกล้บรรลุข้อตกลงอีกหลายประเทศ

รายละเอียดสามารถดูได้จาก โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน ภายใต้กฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมโลก

http://www2.oie.go.th/GWoods/index.php?option=com_k2&view=item&id=111&Itemid=85